

Äravahetaja

Kui ta oli kaheksa aastat vana, jooksis ta ühel kevadõhtul minema.

Ühel hetkel mängis ta vanemate lastega metsas – järgmisel oli juba kadunud.

Kogu küla otsis teda meeleheitlikult vihmas ja öises jaheduses. Ikka ja jälle hüüti tema nime aina kähedamate häältega, mis kuuselatvade vahel kajasid. Ent poiss oli nagu maa alla vajunud.

Varsti pärast koidikut, kui lootus juba kustuma hakkas, leiti ta kaljulõhest läbimärjana ja palavikus kuumavana.

Ta ei nutnud ega naernud, kui ta päästeti, vahtis vaid tühja pilguga enda ette. Ta ei osanud rääkida, mis temaga juhtus – ta ei tundnud isegi oma vanemaid ära.

Vähemalt räägiti seda lugu talle hiljem niimoodi.

Tema ise mäletas juhtunut nii, nagu mäletatakse vanu muinasjutte. Lugu, mida on juba nii palju räägitud, et see muutub lõpuks peaaegu tõeliseks.

Ent üksnes peaaegu tõeliseks.

Sellele sündmusele järgnenud aeg oli tema mälus seevastu seda selgemini kinnistunud.

Karedad haiglalinad, kaastundlikult naeratavad ja sosinal rääkivad valgetes kitlites inimesed. Äge peavalu ja palavikuunenäod, mis sundisid higist läbimärjana ja põksuva südamega ärkama. Unenäod pimedatest niisketest kohtadest sügaval kalju sees; rauduksed, ketid,

tarretav hirm ja põletav valu. Kulus mitu nädalat, enne kui ajukelme-
põletik järele andis ja ta koju pääses.

Ta tundis end nagu võõras. Ema aitas tal tuppa jõuda. Ta küsis
ema käest sada korda, kas ta tõesti elab siin.

Alles tükk aega hiljem taipas ta, kuidas kõik omavahel seotud on.
Põhjust, miks ta oma lapseõlvest enne seda ööd midagi ei mäleta.
Miks tema pea oli täis moondunud mõtteid ja tumedaid ihasid.

Ta oli ära vahetatud.

Keegi teine, kes tuli ära jooksnud väikese poisi asemele.

Valust ja palavikuunenägudest sündinud olevus, kes pealtnäha
meenutab inimest. Ent kes tegelikult on kiskja.

Siit algab tema lugu.

REEDE

Smilla

„Seal see ongi!”

Poiss jookseb eespool läbi võsa ja Smillal on raske temaga sammu pidada. Nad on kõndinud vähemalt kilomeetri jagu eemale peaaegu kinnikasvanud metsateest, kuhu nad auto jätsid. Taimestik koosneb süngest sinakast okaspuumetsast, selle keskel vähesed lehtpuuvõsa oktoobrikuiselt kuldsed laigud. Siin ja seal tihe põldmarjapadrik veripunaste väätidega, mis riiete külge kinni hakkavad ja nahka kriibivad.

„Oota!” hüüab ta.

Nõlvak ja lehevaip muudavad maapinna libedaks. Smilla libiseb, kukub põlvili. Rihm soonib kaela. Fotoaparaat on raske, kuid kehvast valguses saab sellega vaieldamatult parimad pildid.

Ta ajab end jalule. Pühib põlved märgadest lehtedest puhtaks. Poiss on juba võsa vahele kadunud.

Mida ta ometi nägi?

„MM!” hüüab ta. Poiss tahab, et teda niimoodi kutsutaks, ehkki tal on väga ilus nimi. Malik Mansur. Sama pehme kui tema pilk.

Ametlikult võttes pole poiss enam tema peika. Nad tegid varasuvel suhtes pausi, ehkki kumbki sellest ei räägi. Mõlemad püüavad vältida fakti, et peagi sõidab Smilla Pariisi tagasi.

Tookord suvel, kui Smilla nende suhtele lõpu tegi, oli poiss vihane ja armukade, saatis talle õelaid SMS-e. Aga nüüd on kõik jälle nii nagu tavaliselt. Või vähemalt peaaegu nii nagu tavaliselt.

Nelja kuuga on MM küpsemaks muutunud, ta on mehelikum, põnevam.

Koguni natuke ohtlik.

Seks on samuti parem. Palju parem.

Võib-olla on ta vahepeal mõne teise tüdrukuga tuttavaks saanud?

Smilla on väikesi märke tähele pannud, kuid pole tahtnud midagi küsida.

Niimoodi on lihtsam.

„Smilla!” kostab poisi hääl võsast.

Ta läheb edasi. Vaatab nüüd hoolikamalt jalge ette.

Mäe tipp on tasane. Nendest allapoole jääb oma viiskümmend meetrit sügavust. Võib-olla veelgi rohkem.

„Smilla!”

MM ilmub nähtavale, nägu säramas, Smillale see meeldib.

„See on siin!”

Hoone, millele poiss osutab, on nii madal ja võssa kasvanud, et seda pole õieti nähagi.

Nagu sünge betoonist putka, ent akende asemel on tihedalt kividega täidetud võrepuurid. Smilla perekonna Falsterbo suvila juures on umbes samasuguse konstruktsiooniga piirdeaiaid. Ta võtab fotoaparaadi ja teeb mõned pildid.

„Kivifilter,” ütleb MM üht puuri patsutades. „See punker on rajatise ventilatsiooni ülemine ots, täpselt nagu ta ütles.” Tema hääl on ühtaegu pinev ja erutatud.

Ta tõmbab Smilla kättpidi hoone nurga taha.

Lahus oldud aja jooksul on poisi *urban exploration*-huvi veelgi süvenenud. Arvatavasti on see seotud ühe kursusega ülikoolis. Lagunenud arhitektuur. Igal juhul räägib ta pidevalt nii kursusest kui ka oma fantastilisest õppejõust Martin Hillist.

Võib-olla sellel kursusel saigi MM tuttavaks oma uue sõbraga, ehkki sel teemal on ta tunduvalt salapärasem.

Betoonhoone tagaküljel kerkib mägi. Suurte kivirahnude seljad on samblaga kaetud. Kaamerasilmast vaadatuna tunduvad need peaaegu elavatena. Kükivad ja on ootel.

Smillal jooksevad judinad üle selja, ta mõtleb, kui kaugel siit auto on. Kui raske oleks tagasiteed leida, kui midagi peaks juhtuma.

Ta puudutab jopetaskut. Telefon on omal kohal. Ent see on välja lülitatud.

MM kontrollis, et nad mõlemad mobiilid välja lülitaksid, kui nad siit tükk maad kaugemal viimati autot tankisid. Smilla oli oma sõbrale seda lubanud.

Sest kogu see ekspeditsioon on ülisalajane, ütles poiss. Ainulaadne.

„Vaata!” MM osutab punkri tagaküljele. Üks betoonplokkidest on irvakil, avause taga on pimedus.

„Uks on lahti, täpselt nagu ta lubaski.”

Smilla püüab poisi elevust jagada.

Sellest hoolimata ei taha vastik tunne kaduda.

„Mis su sõbra nimi õieti oligi?” küsib ta.

„Kelle, Bergi?”

„Berg?*

Poiss kehitab õlgu.

„Te olete vaid mõned kuud tuttavad olnud,” jätkab Smilla. „Sellest hoolimata rääkis ta sulle sellest fantastilisest tunnelist ja koopavihmast?”

MM ei kuule küsimust või ei tee seda kuulma. Ta uurib hoolega ust. See on betoonist ja oma pool meetrit paks.

Avaus on kitsas, hetkeks loodab Smilla, et nad ei pääse sealt läbi.

Ent MM ei lase end nagu tavaliselt peatada. Ta võtab seljakoti seljast ja pressib end praost sisse.

„Tule, sa mahud ka siia ära!”

Smilla kõhkleb hetke.

Kodus on arvuti täis pilte teistest ekspeditsioonidest. Suletud vabrikud, mahajäetud majad, unustatud kohad, täpselt nagu seegi siin.

Kuid koopavihma pilti ei ole. Seda esineb vaid vähestes maa-alustes kohtades, kus tingimused on nii erilised, et õhuniiskus moodustab õhus silmaga nähtavad piisad. MM teab, et Smilla ihkab koopavihma pildistada. Sellest hoolimata on tüdruk ikka veel kõhklev.

Nad pole algajad, neil on kaasas mobiiltelefonid, taskulambid ja tagavaraakud. Ometi tekitab see koht Smillas ebamugavust: mets, kõrgus, kõssitavad kivist rüüad ja raske betoonuks.

Ja siis veel too sõber, Berg.

Täiesti tavaline Rootsi perekonnanimi.

Ometi kõlab see Smilla meelest kuidagi kummaliselt.

Berg.

---

* Berg – rootsi k mägi

Ta heidab uuesti pilgu kivirahnudele. Need meenutavad talle vanade muinasjuturaamatute trolle. Ürgseid ja kurje mäeolevusi.

„Tule!”

MM sirutab avausest käe tema poole. Toon on kannatamatuku muutunud. Hämarusse jääv nägu on pinev.

Smilla kõhkleb ikka veel. Kõige meelsamini tahaks ta ringi pöörata ja auto juurde tagasi minna. Telefoni sisse lülitada ja kellelegi helistada – emale, isale, õele, kellele tahes, lihtsalt selleks, et kellegi häält kuulda. Öelda, kus ta on. Öelda, et ta tahaks otsekohe koju sõita.

Siis MM-i ilme muutub. Näole ilmub naeratus, mille järele Smilla on juba tükk aega igatsenud ja mis iga kord ta südame sulatab.

„Tule nüüd, Smilla,” ütleb poiss pehmelt.

Tüdruk kõhkleb veel silmapilgu.

Võtab siis poisi käest kinni ja laseb end uksepraost sisse tõmmata.

Ruum on väike. Seinad, põrand ja lagi on hallist betoonist.

Ukse siseküljel on lukumehhanismi suur roostepruun metallist ratas. Miski ratta ja luku juures häirib Smillat, ebamugavustunne kasvab veelgi.

MM ei pane seda täheleegi.

„Näed?” ütleb ta erutatult ja libistab taskulambi valgusvihu üle seinte. „Seintele pole midagi soditud. See tähendab, et siin pole käidud. Alumine uks on plommitud, see siin on ainus sissepääs.”

Smilla noogutab tõsiselt.

Põrandas olevast august paistavad halli redeli otsad.

Smilla valgustab taskulambiga auku.

Talle lööb vastu niiske õhk. Selles on vee, kivi, metalli lõhna. Mäe hingeõhk. Ta on seda väljendit mingis *urban exploration*'i foorumis näinud, tookord tundus see talle kaunis. Justkui oleks mägi elusolend. Aga praegu, kui lõhn talle sügavusest vastu lööb, ei tundu see mõte enam nii paeluv. Mõni meeter allpool paistab taskulambi valguses teine samasugune ruum koos auguga põrandas ja järjekordse redeliga.

„Tule.”

MM riputab taskulambi nööri kaela, haarab redeli käepidemestest ja hakkab alla ronima.

Smilla lööb jälle kõhklema. Ta heidab pilgu ukse poole. Suur pöördtratas häirib teda miskipärast. See süvendab veelgi tema ärevust.

Ent MM on peagi juba all järgmises ruumis ja ta ei saa lasta poisil üksi edasi minna.

Ta haarab redelist ja järgneb MM-ile.

Käepidemed on külmad ja karedad. Kohtades, kus rooste on galvaniseeritud pinna läbi söönud, on metall pruunilaiguline.

Süda taob üha kõvemini.

MM peatub vaid hetkeks, et ruumile pilk peale visata. Valgustab seda põgusalt taskulambiga, enne kui edasi liigub. Betooni pole enam näha, neid ümbritsevad kaljuseinad. Eelmisest mõni ruutmeeter suurem täiesti tühi ruum. MM on juba järgmisel redelil ja ronib läbi järgmise põrandaaugu allapoole pimedusse.

Mägi vaikib, kuulda on vaid nende endi liikumist ja hingeldamist.

Kolmas ruum, veel pisut suurem. Ka siin pole midagi, mis MM-i peataks. Mäe hingeõhk on üha tugevam. Fotoaparaat kolksub vastu redelit ja Smilla lükkab selle seljale.

„MM, oota natuke!”

Poiss peatub temast vaid mõni meeter allpool.

„Mis on?”

„Ei midagi, kas me ei võiks lihtsalt korraks seisma jääda. Kõik käib nii kiiresti! Me ei jõua õieti ringigi vaadata.”

„Me oleme nüüd juba peaaegu tunnelis. Ma näen põhja.”

Ta jätkab vastust ootamata ronimist.

Smillal ei jää muud üle kui talle järgneda.

Redel lõpeb neljandas ruumis lae ja põranda vahel. Nad peavad viimase meetri end ettevaatlikult alla kukutama.

„Nad on redeli pooleks saaginud,” ütleb MM Smillat alla aidates.

„Kindlasti sellepärast, et keegi alla tunnelisse ei pääseks.”

Smilla hingab kergendatult. Kaugemale nad ei pääse, see on üht-aegu kergenduseks ja pettumuseks. Ta vaatab ringi. Neljas ruum on ülemisest punkrist umbes kolm korda suurem, kaljuseinad on niiskusest märjad.

„Vaata!”

MM valgustab auku põrandas, kus redel oleks pidanud jätkuma. August paistavad paarikümne sentimeetri kõrgused läikivad torud, mida Smilla algul ei märganud. Tal kulub mõni hetk taipamiseks, mis need on. Veel üks redel, alumiiniumist ja tunduvalt uuem.

Ebamugavustunne on hoobilt tagasi.

„Oota!” kordab ta, kuid MM on juba redelil.

Kaob vaateväljast veel enne, kui tüdruk redeli juurde jõuab.

„MM, oota!” Ent poiss ei kuula teda.

Mäe hingeõhk on nüüd tugev ja niiske, Smilla äigab käeseljaga näo kuivaks.

„Vau!” hüüab poiss. „Tule kähku, vaata!”

Alumiiniumredel on vast viie meetri pikkune. See lõpeb teravate kividega kaetud põrandal veeloigus.

Ruum on teistest suurem. Siin-seal vedeleb põrandal kive ja roostes, kõveraid metallitükke. Ühest otsast algab käik, kust Smillale õhkab vastu mäe niiske hingeõhk, mis laeaugust ülespoole tõuseb.

MM on juba käigus. Taskulambi valgusvihk hüpleb ringi. Elevel hää! kajab vastu:

„Tule, Smilla, kiiremini!”

Käik kaldub järsult allapoole. Smilla komistab kividega kaetud kallakul, kui ta poisile järgneb.

Ta hingab sügavalt sisse. Hetkega on kogu kõhklus ja hirm otsekui käega pühitud.

„Noh?” küsib poiss võidukalt naeratades.

„Fantastiline,” hingeldab Smilla.

Ruum, mida nad pidasid tunneliks, on tegelikult hiiglaslik piklik koobas. Kindlasti vähemalt sada meetrit pikk ja lõpeb massiivse kivist uksega, mida nende taskulamp napilt valgustama ulatub.

Lagi on vähemalt kümne meetri kõrgune. Seinad on segu betoonist ja kaljust, mida mööda vesi allapoole niriseb. Põrandal on vesi, nendepoolses koopaotsas paistavad veest raudteerööpad, mis eemal kivist ukse juures sügavama vee alla kaovad.

Siin-seal paistavad tumedast veest ilmselt laest ja seintest alla kukkunud kivid. Koopa paremal poolel on kahe roostepruuni

metalluksega estakaad. Ent Smillat ei huvita ei ukсед, raudteerööpad ega värav, vaid õhk.

Tõmme kitsas käigus, kust nad äsja läbi tulid, on nii tugev, et külm niiske õhk keerleb koopas ringi.

See tekitab väikesi, kuid taskulambi valgел selgesti nähtavaid veepiisku.

„Koopavihm,“ ütleb Smilla hardalt.

„Ma ju ütlesin!“ naerab MM. „Berg peab oma sõna.“

Smilla paneb taskulambi kiviastangule ja hakkab pildistama.

„Näita valgust,“ ütleb ta MM-ile. „Hüppa estakaadile.“

Ta teeb pilte, juhendab, kuidas MM peab lampe hoidma.

Natukese aja pärast tüdineb MM fotoassistendi mängimisest ära ja hakkab estakaadi metalluksi uurima.

Smilla jätkab pildistamist. Valgus on nõrk, ta peab taskulampi sättima ja aparaadi seadeid reguleerima, enne kui tulemusega rahule jääb.

Ta kavatsseb need suurendada, võib-olla mõne neist Pariisis oma magamistoa seinale riputada.

Summutatud heli katkestab ta mõtted.

See kõlab nagu karjatus.

Ta vaatab MM-i otsides ringi, kuid poissi pole näha.

Alles nüüd märkab ta, et estakaadi vasakpoolne metalluks on lahti.

„MM?“ Tema hääl kajab koopas vastu. „Malik?“

Vastust ei tule. Smillal jooksevad värinad üle selja, põhjuseks pole üksnes jahedus.

Varasem ebamugavustunne on tagasi, seekord juba poole tugevamini.

Ta vaatab avatud ust ja läve taga luuravat pimedust.

Järsku ta taipab, mis teda juba üleval punkris häiris.

Irvakil betoonuksel oli seespool suure rattaga suletav lukk.

Ent väljastpoolt oli uks täiesti sile.

See tähendab, et kes iganes ukse irvakile lükkas, tegi seda seestpoolt. Avas selle täpselt nii palju, et inimene läbi pääseks. Otsekui peibutuseks.

Lisaks veel too nimi.

Berg.

Ootamatult tekib tahtmine põgeneda, see jookseb nagu jääkülma värin läbi keha. Soovi võimendab veelgi pimedus metallukse taga, süda hakkab peksma.

Ta peaks siit otsekohe minema kiirustama.

Jooksma tagasi redeli juurde ja nii kiiresti kui jaksab tagasi valguse poole ronima.

Vaist ütleb, et see on ainuvõimalik tegu.

Ent teine, ratsionaalsem osa ajast ütleb talle, et MM võib olla viga saanud. Võib-olla lamab ta teisel pool ust ja vajab tema abi. Iga hetk viivitamist võib olla otsustav.

„MM!” hüüab ta uuesti.

Kaja hõljub enne vaibumist mõne hetke koopas, vastust ei tule.

Ta võtab mobiili ja lülitab selle tööle, see on loomulikult rumalus. Automaatne liigutus kulutab asjatult sekundeid ja kinnitab vaid seda, et siin mäesügavuses pole mingit levi.

Ta pistab telefoni taskusse ja kogub ennast.

Läheb siis aeglaselt mustendava ukseava poole.

Sealt lööb talle vastu mingi nõrk lõhn. Läpatis, mida ta varem ei tundnud. Justkui oleks mäe hingeõhk tihedamaks ja tooremaks muutunud.

Lõhn hirmutab teda. Kinnitab veelgi tema veendumust.

See siin on hirmus koht.

Kuri koht.

Aga tal pole muud valikut kui edasi minna.

Otse pimedusse astuda.

ESMASPÄEV

Asker

Leonore Asker ärkab kehas kripeldava tundega. See on mingi aimus, hoiatus, et midagi juhtub.

Midagi tõsist, milleks ta pole jõudnud valmistuda.

See võib olla seotud uue uurimisega.

Noored, kes on reedest saadik jäljetult kadunud.

Ent ta on niisuguste asjadega varemgi tegeleud, ilma et need oleksid sääraseid hukatuslikke tundeid tekitanud.

Hoolimata sajast kätekõverdusest ja istesetõusust magamistoa põrandal ei taha tunne järele anda. Hall ilm ja pimedus pigem süvendavad seda.

Oktoobrikuu kestab, puud pargis on ikka veel sügisvärvides.

Tavaliselt talle see aastaeg meeldib.

Selge õhk, V-kujulised haneparved kõrgel taevas.

Ent sellehommikune külm ja uduloor koos kõhutundega on hoiatus, et midagi on juhtumas.

Skåne talv on segu tugevast tuulest ja jääkülmast vihmast, mis otse hingest läbi vihiseb. Ta vihkab talve, ta vihkab külmetamist.

Ta on juba niigi rohkem külmetanud kui peaks.

Karastamine on väga tähtis, nagu Prepper-Per alati ütles. Ebamugavus ja valu on üksnes kehast lahkuv laiskus.

Pole ime, et ta mehe peale mõtleb. Maailmalõputunded olid alati Peri leivanumber. Tema elu mõte.

Suur maja ei ole Leo oma, ta valvab seda, kuni pererahvas välismaal viibib. Ta elab külalistetoas. Ühes külalistetubadest.

Maja on vana ja uhke, selle renoveerimiseks kulus mitmeid miljoneid.

Vaskplekist katus, rōdud, kalasabaparkett ja stukkdekoor.

Panoraamaknad vaatega järvele.

Asker viibib siin vähe. Ta tuleb hilja koju, lahkub juba hommikul vara. Niisugust elukorraldust ta tahabki.

Ta käib tulikuuma veega auruduši all, paneb jalga teksased, selga pluusi ja jaki. Joob seejärel marmorist tööpindadega hiiglaslikus köögis espressot ja vaatab samal ajal Smilla Holsti Instagrami kontot.

Ei tüdruku ega tema kallima kontol pole ikka veel ühtegi uut postitust. Viimaseks elumärgiks on reedel tehtud selfi.

Smilla perekond helistas laupäeva õhtul politseisse, sest tüdruk polnud juba rohkem kui kakskümmend neli tundi telefonile vastanud. Juurdlus algatati peaaegu otsekohe, kadunud inimeste puhul on see ebatavaline.

Ent terve Malmö teab Holstide perekonda. Millist rikkust ja võimud esindavad.

Kohvist hoolimata ei taha hoiatav tunne kaduda. See hakkab üha rohkem tuikavaks peavaluks muutuma. Asker neelab kaks Alvedoni, lukustab siis ukse ja lülitab signalisatsiooni tööle. Paneb kõrvaklapid pähe, tõmbab kapuutsi üles ja laseb muusikal puhastada mõttet Prepper-Perist ja kõigest temaga seotust.

„Tere, Leo!” hõikab koeraga vanamees, kellest ta rongi peale minnes möödub. „Nii et jälle esmaspäev! Uus nädal, uued võimalused!”

Asker ei kuule teda, vaid loeb sõnu mehe huultelt. Üks paljudest kummalistest oskustest, mille eest tal tuleb Prepper-Peri tänada. Ehkki praegusel juhul pole huultelt lugemine eriline väljakutse. Vanal on kasutusel üksnes neli tervitusfraasi, praegune on number kolm.

Asker sunnib end viisakalt naeratama ja lehvitama, ta ei peatu, ehkki mees jääb seisma, ta osutab vaid käekellale randmel, justkui selgituseks, et tal on kiire. Vanamees on lesk, elab allee lõpus endises valvurimajas, mistõttu ta on Askeri lähim naaber.

Sedasorti mees, kes ei mõista üksindust hinnata, vaid võitleb end sellest läbi võõrastega juteldes.

Kell on seitse, päikesetõusuni on veel veidi aega, perroon on pooltühi. Udu summutab rongi pidurikrigina.

Kohe, kui ta on vagunisse astunud ja kapuutsi peast lükanud, tunneb ta sigaretilõhna.

Haisu allikaks on nahkjopes ja auklikes teksastes pikajuukseline mees. Ajamata habe, kõrvarõngad, nahast käevõrud ja kaelusest

ülespoole kerkiv tätoveering. Jalad on istudes nii laiadi, nagu kasvaks tal hargivaheh kaktused.

Lisaks sellele, et mees häbenematult suitsetab, on ta ka silmanähtavalt purjus. Ta on ebatavaliselt varakult alustanud, või mis tõenäolisem – ta on pärast öiseid seiklusi mõnest kaugemast jaamast teel kodu poole.

Mehe ees seisab kahekümnendates aastates naiskonduktor, kellele tüüp valjuhäälselt seletab, et tema suitsetab oma kuradi sigarette just seal, kus tahab.

Teised reisijad vaatavad aknast välja või uurivad oma mobiile. Teevad näo, et nad ei märka toimuvat, sest loomulikult ei taha nad millesegi sekkuda. See on Rootsi rahvussport.

Asker paneb muusika kinni, kallutab pea viltu ja mõõdab meest silmadega pealaest jalatallani. Umbes viiekümnene, umbes sada kaheksakümmend sentimeetrit pikk, umbes üheksakümmend kilo, millest kümme on üleliigsed. Ta on enesekindel, harjunud sellega, et veidi häält tõstes saab ta alati oma tahtmise. Peab end kõvaks lööma-meheks, aga liigutuste järgi otsustades ta seda ei ole.

„Me ei saa sõitma hakata, enne kui sa sigareti ära kustutad!” Vagunisaatja püüab kindla häälega rääkida. Mees märkab tüdruku hirmu ja naudib seda.

„Mine persse!” irvitab ta ja puhub suitsu vagunisaatjale otse näkku.

Asker ohkab. Riputab kõrvaklapid kaela ja astub lähemale.

„Kustuta see ära!” Ta näitab oma töötõendit.

Mehe silmad tõmbuvad pilukile. Asker näeb, kuidas hammasrattad tüübi ajus tööle hakkavad, kuidas mees teda pilguga hindab.

Politseinik, veidi üle kolmekümne, lühikeste heledate juustega – naise kohta ebatavaliselt pikk ja laiade õlgadega. Silmad on erinevat värvi – üks sinine, teine roheline. Sellist seisundit nimetatakse heterokroomiaiks, ehkki mees tema vastas seda loomulikult ei tea. Pealegi on mehel käsil tema keha põhjalik hindamine. Asker näeb, kuidas tüüp võtab oma pealiskaudsed tähelepanekud kokku, liidab oma kõrge enesehinnangu ning joobega ja jõuab oodatud järeldusele.

„Tere, tibuke!” irvitab ta nikotiinist kollakaid hambaid paljastades.
„Kõik mendid võiks sinu meodi välja näha.”

Mees patsutab kutsuvalt oma põlve.

„Aga nüüd on lugu nii, kullake, et vana Jocke on elus nii mõndagi näinud, ja kui tahad, et ta suitsu ära kustutaks, tuleb sul ilmselt abijõud kohale tellida. Või siis ootad lihtsalt kenasti, kuni ta suitsu lõpuni teeb.” Ta tõstab sigareti, et uut mahvi tõmmata. Pilgutab Askerile silma.

Askerit ei ärritagi kõige rohkem see, et mees teda alahindab, või Jocke ajast ja arust suhtumine naistesse, vaid asjaolu, et too räägib endast kolmandas isikus.

Pealegi on Askeril peavalu, mis tema madalat taluvusläve omakorda langetab.

Ilma vähimagi hoiatuseta lööb ta Jockel sigareti käest. Haarab rõngastega kaunistatud kõrvast kinni ja pigistab seda kõvasti.

Mehe keha reageerib valule tükk aega enne aju ja püüab seda vaistlikult leevendada. Enne kui kolmanda-isiku-Jocke üldse midagi mõelda jõuab, on ta juba istmelt püsti, koperdab küürutades läbi vaguni ja pealekauba hoitakse tema üht rannet selja taga kindlas haardes.

„Mis kur...” on kõik, mida ta jõuab öelda, enne kui tal jalad alt lüüakse ja ta vihmast märjale perroonile alandavalt kõhuli lendab.

Paar unist reisijat kohmitsevad mobiiltelefonide kaamerate kallal, aga on juba liiga hilja.

Perroonil ajab Jocke end püsti. Tema nägu on sinakaspunane, käed rusikas. Asker seisab uksele ja silmitseb teda.

Mehel on kaks valikut: kas püüda jõuga oma haavatud uhkust taastada või solvang alla neelata ja teha nägu, nagu poleks piinlikku intsidenti kunagi toimunudki.

Asker kergitab küsivalt kulmu, et mehe otsust tagant kiirustada.

Jocke kõhkleb. Ta pigistab käsi rusikasse ja maigutab suud. Jõllitades püüab ta otsusele jõuda, aga nüüd, kus enesekindlus on kõikuma löönud, muudab naise erivärviliste silmade pilk teda ebakindlaks. Asker loeb mehe peas tekkinud küsimusi nagu avatud raamatut.

Mis või kes see naine on, kuidas käituda?

Enne, kui Jocke otsusele jõuab, sulguvad ukсед ja rong veereb minema. Mees kogub julgust, tormab lähemale ja taob vastu rongi akent. Karjub midagi, et kübekestki oma väärikusest päästa, seejärel kaob ta koos perrooniga halli udusse.

Asker istub vagunis pingile ja paneb kõrvaklapid pähe tagasi.

Mobiiltelefonid pannakse pettunult käest.

„Aitäh,” pomiseb vagunisaatja ja saab vastuseks üksnes noogutuse.

Tundub, nagu tahaks noor naine veel midagi öelda.

Kuid Asker on muusika jälle käima pannud ja pea kõrvale pööranud.